

EŞREFOĞLU RÛMÎ
VE
İRFAN MEKTEBİ EŞREFİYYE

Yazar

Ahmet ÖZKAN

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitap " Eşrefoğlu Rûmî ve İrfan Mektebi Eşrefiyye" isimli tezden üretilmiştir.

ISBN

978-625-770-711-4

Kitap Adı

Eşrefoğlu Rûmî ve
İrfan Mektebi Eşrefiyye

Yazar

Ahmet ÖZKAN

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

REL102000

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

GÖZ AYDINLIĞIM EŞİME...
HAYATIMIN ÇİÇEKLERİ ÇOCUKLARIMA...

ÖNSÖZ

Bir milletin geleceğinin sağlam temellere oturması, ilmî ve fikrî yönden gelişmesi, kendi kültür mirasını tanımasına, benimsemesine ve yarınlara aktarabilmesine bağlıdır. Bu mirasın temel taşları olan şahsiyetlerin hayat hikâyeleri, düşünceleri ve yaşadıkları döneme kattıkları değerın bilinmesi hem sonraki nesiller için bir örneklik teşkil edecek, hem de bu mirasın sürekliliğini sağlayacaktır.

Osmanlı medeniyetinin sağlam temellere oturması, maddî ve manevî yükselişe geçmesi XV. yüzyılın en belirgin özelliğidir. Bu yükselişte ulema ve mutasavvıfların payı oldukça büyüktür. XV. asır özellikle de tasavvuf hareketliliğinin arttığı, halk tabakasından, üst düzey yönetici ve sultanlara kadar hemen her kesimin bu manevî esintiden istifadeye yöneldiği bir dönem olmuştur.

Eşrefoğlu Rûmî, XV. asırda telif ettiği eserler ile Anadolu'da tasavvufun gelişiminde etkili olmuş mutasavvıflardan biridir. Kurmuş olduğu Eşrefiyye koluyla Kâdiriyye Tarikatı'nın Anadolu'da yayılmasında etkin olan Eşrefoğlu Rûmî, sade bir Türkçe ile yazdığı şiirleri aracılığıyla dilimize de hizmet etmiş bir şairdir.

Eşrefoğlu Rûmî'nin tasavvufî yönünün ortaya çıkarılması, Eşrefiyye Tarikatı'nın ve Eşrefî kültürünün tanıtılması amacıyla yaptığımız bu çalışma 2013 yılında tamamlanan doktora tezimizin gözden geçirilmiş halidir. Kitabımız giriş ve üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş kısmında, çalışmaya kaynaklık eden Eşrefoğlu Rûmî'nin kendi eserleri ve Eşrefiyye ile ilgili diğer temel kaynaklar tanıtılmış, şahsiyetlerin fikirlerinin oluşumunda, içinde bulunduğu kültürün önemli bir etken oluşu düşüncesinden hareketle, Eşrefoğlu'nun yaşadığı XV. yüzyılın tasavvufî ve edebî durumu hakkında bilgi verilmiştir.

Birinci bölümde, Eşrefoğlu'nun hayatı ile ilgili safahat, tarihî ve menkabevî kaynaklardan elde edilen bilgiler doğrultusunda tespit edilmeye çalışılmış, kendi eserlerinden hareketle tasavvufî ve edebî şahsiyeti hakkında bilgiler aktarılmıştır. Bu bölümde ayrıca Eşrefoğlu'na nispet edilen eserler de değerlendirilmiştir.

İkinci bölümde, Eşrefoğlu Rûmî'nin eserlerinden hareketle tasavvufî görüşleri tespit edilerek değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde, Kâdiriyye Tarikatı'nın Eşrefiyye kolunda âdab ve erkân konusu işlenmiş, Eşrefoğlu tarafından kurulan İznik Âsitânesi başta olmak üzere, tespit edilen diğer Eşrefî tekkeleri ve postnişinleri ile bu tekkeler etrafında oluşan tasavvufî gelenek içinde yetişmiş şair, yazar, musıkîşinas ve hattatlar hakkında bilgiler verilmiştir.

Yaptığımız bu çalışmanın, Eşrefoğlu Rûmî'nin ve yüzyıllar boyunca Anadolu topraklarında faaliyet göstermiş, kültür dünyamıza önemli armağanlar bırakmış Eşrefiyye Tarikatı'nın tanıtılmasına katkı sağlayacağını umuyoruz.

Bu vesile ile beni böyle bir çalışmaya teşvik eden ve çalışmanın her aşamasında maddî-manevî desteklerini esirgemeyen hocam Prof. Dr. Cengiz Gündoğdu'ya minnet ve şükranlarımı arz ediyorum. Kaynak temini konusunda destek aldığım İSAM'a ve çalışanlarına müteşekkirim. Kitabın şekillenmesinde önemli katkıları bulunan Prof. Dr. Selçuk Coşkun, Prof. Dr. Mustafa Ağırman, Prof. Dr. Dilaver Gürer ve Prof. Dr. Fazlı Polat'a teşekkür ederim.

Dr. Ahmet ÖZKAN

Bayburt 2020

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
I- Eşrefoğlu Rûmî'nin Yaşadığı Dönemde Osmanlı.....	1
A- Siyasi ve Sosyo-Kültürel Durum	1
B- Tasavvufî Durum	3
C- İlmî-Edebî Durum.....	6
II-Kaynakların Değerlendirilmesi.....	9
A-Eşrefoğlu Rûmî'nin Kendi Eserleri.....	9
1-Müzekki'n-nüfûs.....	9
2-Tarikatnâme	9
3-Divân	10
B- Diğer Kaynaklar	10
1-Menâkıb-ı Eşrefzâde	10
2-Hediyyetü'l-fukarâ	10
3-Ravza-i evliyâ	11
4-Güldeste-i riyâz-ı irfân ve vefeyât-ı dânişverân-ı nâdiredân	11
5-Gülzâr-ı sulehâ ve vefeyât-ı urefâ	11
6-Yâdigâr-ı Şemsî	12
7-Nefhatü'r-riyâzi'l-âliye fî beyân-i Tarîkatî'l-Kâdiriyye	12
8-Tibyânü vesâilî'l-hakâik.....	12
9-Sefîne-i evliyâ-i ebrâr şerh-i esmâr-ı esrâr	12
10-Tomâr-ı Turuk-ı Aliyye (Kâdiriyye)	13
1. BÖLÜM	
EŞREFOĞLU RÛMÎ'NİN HAYATI, ŞAHSİYETİ VE ESERLERİ.....	15
1.1. HAYATI	
1.1.1. İsmi, Doğum Tarihi ve Ailesi	15
1.1.2. Tahsili	16
1.1.3. Tasavvufa İntisabı ve Mürşidleri.....	17
1.1.4. İrşad Faaliyetleri.....	23
1.1.5. Devlet Yöneticileri ile Münasebetleri.....	25
1.1.6. Halifesi ve Müridleri	27
1.1.7. Vefâtı.....	30
1.2. TASAVVUFÎ VE EDEBÎ ŞAHSİYETİ.....	30
1.2.1. Tasavvufî Şahsiyeti.....	30
1.2.2. Edebî Şahsiyeti	32
1.3. ESERLERİ	34
1.3.1. Eşrefoğlu'na Aidiyeti Kesin Olan Eserler.....	35

1.3.1.1. Divan.....	35
1.3.1.2. Müzekki'n-nüfûs.....	38
1.3.1.3. Tarikatnâme	40
1.3.2. Eşrefoğlu'na Nispet Edilen Eserler	42
1.3.2.1. Risâle-i rûhiyâ.....	42
1.3.2.3. Şerh-i kasîde-i sırr-ı tâhâ	42
1.3.2.4. Vird-i kebir.....	43
1.3.2.2. Risâle-i nasâyih.....	43
1.3.2.7. Delâ'ilü'n-nübüvve (Risâle-i şerîf)	44
2. BÖLÜM	
EŞREFOĞLU RÛMÎ'NİN TASAVVUFÎ GÖRÜŞLERİ	45
2.1. SEYR U SÛLÛKA DAİR KAVRAMLAR.....	45
2.1.1. Şeriat, Tarikat, Hakikat	45
2.1.2. Seyr u sülûk	47
2.1.3. Mürşid	49
2.1.4. Mürid.....	52
2.1.5. Velî-Velâyet.....	57
2.1.6. Fenâ ve Bekâ.....	59
2.2. SALİKÎ KEMÂLE ULAŞTIRAN YOLLAR	60
2.2.1. Nefsi Terbiye.....	60
2.2.1.1. Nefsin Mertebeleri.....	62
2.2.1.1.1. Nefs-i Emmâre	62
2.2.1.1.2. Nefs-i Levvâme	63
2.2.1.1.3. Nefs-i Mülhime.....	64
2.2.1.1.4. Nefs-i Mutmainne	65
2.2.2. Zikir ve Sema'	65
2.2.3. Riyâzet.....	70
2.2.3.1. Az Yemek.....	70
2.2.3.2. Az konuşmak	72
2.2.3.3. Az Uyumak	73
2.2.4. Sohbet.....	74
2.2.5. Halvet	75
2.2.6. Uzlet.....	77
2.2.7. Dünyayı Kalben Terk: Züh'd.....	78
2.3. KALBÎ VE AHLÂKÎ FİİLER	80
2.3.1. Tâat ve İbâdet	81
2.3.2. Tevbe	83
2.3.3. Şükür	84
2.3.4. Uhuvvet.....	85
2.3.5. İstikâmet	86
2.3.6. Aşk ve Muhabbet	87

2.4. MARİFET VE BİLGİ KAVRAMLARI	90
2.4.1. Marifet.....	90
2.4.2. Tevhid.....	91
2.4.3. Nûr-i Muhammedî	94
2.4.4. İlham	95
2.4.5. Ricâl-i Gayb.....	96
 3. BÖLÜM	
KÂDİRİYYE TARİKATI, KOLLARI VE EŞREFİYYE	99
3.1. KÂDİRİYYE TARİKATI VE KOLLARI	99
3.2. EŞREFİYYE'NİN TEŞEKKÜLÜ	106
3.2.1. EŞREFİYYE'DE ÂDÂB VE ERKÂN	107
3.2.1.1. Tarikata Girişin Şartı.....	107
3.2.1.2. İntisab ve Zikir Telkini.....	108
3.2.1.3. Evrâd, Ezkâr ve Deverân	109
3.2.3.1. Evrâd-ı Eşrefiyye	109
3.2.3.2. Gülbang-ı Eşrefî.....	112
3.2.3.3. Zikir ve Âdabı	113
3.2.3.3.1. Eşrefiyye Tekkelerinde Yapılan Deverân	113
3.2.3.3.2. Deverânın Sembolik Anlamları.....	116
3.2.1.4. Seyr u Sülûk Usulleri.....	116
3.2.1.5. Gece İbadeti	117
3.2.1.6. Rüya ve Önemi	118
3.2.1.7. Merasimler	119
3.2.7.1. Köfteli Çorba Merâsimi	120
3.2.7.2. Eşrefoğlu'nun Hacı Bayram'a Gidişinin Anıldığı Tören	121
3.2.7.3. Muharrem Ayında Dergâhlarda Mersiye Okunması ve Aşure.....	121
3.2.7.4. Ramazan ve Diğer Önemli Günler.....	122
3.2.1.8. Eşrefî Kıyafetleri	123
3.2.8.1. Tâc ve Hırka	123
3.2.8.2. Kisve ve Risâle.....	125
3.2.8.3. Eşrefî Gülü /Eşrefî Mührü.....	126
3.2.1.9. Dervişlerin Âdabı	127
3.2.2. EŞREFİYYE TEKKELERİ VE POSTNİŞİNLERİ	128
3.2.2.1. İznik Eşrefzâde Âsitânesi ve Postnişinleri.....	128
3.2.2.2. Bursa Eşrefî Tekkeleri	144
3.2.2.2.1. İncirli Eşrefzâde Dergâhı	144
 SONUÇ	201
KAYNAKLAR.....	205

KISALTMALAR

AÜ:	Ankara Üniversitesi
bkz.:	bakınız
Çev.:	Çeviren
DBİA.:	Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi
DİA.:	Diyanet İslâm Ansiklopedisi
Ed.:	Editör
Haz.:	Hazırlayan
İA.:	İslâm Ansiklopedisi
İÜEF:	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Ktp.:	Kütüphanesi
MEB:	Milli Eğitim Bakanlığı
Nu.:	Numara
Nşr.:	Neşreden
ö.:	ölümü
s.:	sayfa
ss.:	sayfalar arası
Sad.:	Sadeleştiren
Tah.:	Tahkik eden
TDV.:	Türkiye Diyanet Vakfı
Ter.:	Tercüme eden
ty.:	tarih yok
vr.:	varak
Yay.:	Yayınları

KAYNAKLAR

- Abdülkâdir Sırrî Efendi, Sırru'd-deverân, Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi, Nu: 1498, vr. 1-28. el-Aclûnî, İsmâil b. Muhammed, Keşfu'l-hafâ ve muzîlû'l-ilbâs, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut ty. Adıvar, Adnan Abdülhak, Osmanlı Türklerinde İlim, Remzi Kitabevi, İstanbul 1970.
- Ahmed Asım Efendi, Kâmus-ı Okyanus Tercümesi, Matbaa-i Amire, İstanbul 1304/1886.
- Ahmed bin Hanbel, Müsned, (Tah. Şuayb Arnavutî), Müessesetü'r-Risâle, Dımeşk 2000.
- Akbayar, Nuri, Osmanlı Yer Adları Sözlüğü, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul 2002.
- Akçay, Ali İhsan, "Müzekki'n-Nufûs ve Kültür Hayatımızdaki Yeri", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler, (ss.153-160), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010.
- Akpınar, Hüseyin Gülşenilikte Musiki ve Musikişinaslar, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa 2003.
- Algül, Hüseyin - Azamat Nihat, "Emir Sultan", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1995, XI, 146-148.
- Ali İzzet Efendi, Çorum Evliyalari (Tezkire-i makâmât), (Haz. Ethem Koç), Lider Matbası, Çorum 2002.
- Ankaravî, İsmail Rasûhuddin, Minhâcü'l-fukarâ, Bulak Matbaası, Kahire 1256/1840.
- Arberry, Arthur John, Tasavvuf (Müslüman Mistiklere Toplu Bakış), (Ter. İbrahim Kapaklıkaya), Gelenek Yay., İstanbul 2004.
- el-Askalânî, Ebû'l-Fazl Şehabeddin Ahmed b. Hacer, Semerâtü'n-nazar fî ilmi'l- eser, Dâru İbn Hazm, Beyrut 2006.
- Âşık Paşazâde, Tevârih-i âli Osmân, (Haz. Kemal Yavuz-M. A. Yekta Saraç), Gökkuşbu Yay., İstanbul 2007.
- Atâî, Nev'izâde, Hadâiku'l-hakâik fî tekmiyet-iş-şakâik, (Haz. Abdülkâdir Özcan), Çağrı Yay., İstanbul 1989.
- Ateş, Erdoğan-Dikmen, Melek, "Eşrefoğlu'nun Bestelenen İlahileri", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildirileri (ss. 224-236), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010.
- Aydoğmuş Yüce, Emine, Abdürrahim Tirsî ve Divanı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ulu-dağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2010.
- Aynî, Mehmed Ali, Hacı Bayrâm-ı Velî, Efkâf-ı İslâmiye Matbaası, İstanbul 1343/1924.
- _____, Tasavvuf Tarihi, Kitabevi Yay., İstanbul 1992.
- _____, Türk Ahlakçıları, Marifet Basımevi, İstanbul 1939.
- Ayvansarâyî, Hafız Hüseyin, Mecmuâ-i tevârih, (Haz. Fahri Derin-Vahid Çabuk), İstanbul Üniversitesi Yay., İstanbul 1985.

- Ayverdi, Ekrem Hakkı, Osmanlı Mimarisi'nin İlk Devri, İstanbul 1966.
- _____, Osmanlı Mimarisinde Fatih Devri (1451-1481) I-IV, Baha Matbaası, İstanbul 1974.
- Azamat, Nihat "Kâdiriyye", DİA, TDV. Yay., İstanbul 2001, XXIV, 131-135.
- _____, "Hacı Bayram-ı Veli", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1996, XIV, 442-447.
- Bağdatlı İsmail Paşa, Hediye-tü'l-ârifin esmâü'l-müellifin ve âsârü'l-musannifin I-II, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., Ankara 1951.
- Bailly, Auguste, Bizans Tarihi, (Çev. Haluk Şalman), İstanbul ty.
- Bakırcı, Râşid Mehmed, Zübdetü'l-vakâyi'der belde-i celile-i Bursa, Millet Ktp. Ali Emiri, Nu: 89.
- Baldırzâde Selisi Şeyh Mehmed, Menkabe-i Eşrefzâde, Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmud Efendi, Nu: 2673.
- _____, Ravza-i evliyâ, (Haz. Mefahil Hızlı-Murat Yurtsever), Arasta Yay., Bursa 2000.
- Baltacı, Cahid XV-XVI. Asırlar Osmanlı Medreseleri, İrfan Matbaası, İstanbul 1976.
- Bandırmalizâde, Ahmed Münib Üsküdârî, Mecmua-i tekâya, Âlem Matbaası, İstanbul ty.
- Barkan, Ömer Lütfi, "İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri", Vakıflar Dergisi, II, Ankara 1974, 279-304.
- Bayramoğlu, Fuat, Hacı Bayram-ı Veli, Yaşamı, Soyu, Vakfı, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1983.
- Bayrı, Mehmed Halid, "Eşrefoğlu", Dergâh Mecmuası, Sayı: I, İstanbul 1337/1918.
- Baysun, M. Cavid, "Emir Sultan", İA, MEB. Yay., Ankara 1971, IV, 261-263.
- Bozkurt, Recep, Ulusal Kurtuluş Savaşında İznik, İstanbul 2000.
- el-Buhârî, Ebu Abdillâh Muhammed b. İsmail, Sahihu'l-Buhârî, (Tah. Muhammed Zuheyr b. Nâsır en-Nâsır), Daru'n-Necât, Dimeşk 2001.
- Bruinessen, Martin Van, "The Qâdiriyya and the Lineages of Qâdiri Shaykhs Among the Kurds" (Ed. Thierry Zarcone, Ekrem Işın, Arthur Buehler), Journal of the History of Sufizm, (I-II), Simurg Yay., İstanbul 2000, 131-149.
- Bursalı Mehmed Tahir, Hacı Bayram-ı Veli, Dersaadet Mahmud Bey Matbaası, İstanbul, 1331/1912.
- _____, Osmanlı müellifleri, Matba-i Âmire, İstanbul 1333/1914.
- Bursevî, A. Sabri Menâkıb-ı Eşrefzâde (Abdullah-ı Rûmî), Matbaa-i Emrî, Bursa 1318/1900.
- Bursevî, Abdullah Veliyyüddin, Menâkıb-ı Eşrefzâde, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 3480/2, vr. 2a-29a.
- Bülent, Akot, Müştâk-ı Bitlisi, Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Anlayışı, İnsan Yay., İstanbul 2011.
- Cahen, Claude, Osmanlılardan Önce Anadolu'da Türkler, (Çev. Yıldız Moran), İstanbul 1979.
- Cebecioğlu, Ethem, Hacı Bayram-ı Veli, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1999.
- _____, Tasavvuf Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, Rehber Yay., İstanbul 1997.
- Ceyhan, Semih, "Osmanlı Tâcnâme Literatürüne Göre Derviş Tacı ve Abdullah Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Cevâhir-i Tâc-ı Hilâfet Risâlesi, İslam Araştırmaları Dergisi, Sayı: XXV, İstanbul 2011, 13-155.
- _____, İsmâil Ankaravî ve Mesnevî Şerhi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2005.
- el-Cezerî, İbnü'l-Esir, Câmiu'l-Usûl, (Ter. Kemal Sandıkçı), Ensar Neşriyat, İstanbul 2008.
- Cürcânî, es-Seyyid Şerif, Kitâbü't-târifât, Matbaa-i Hayriyye, Mısır 1306/1889.
- Çağatay, Neşet, Bir Türk Kurumu Olan Ahilik, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1989.
- Çakır, Adalet, Mehmet Rif'at Efendi'nin Nefhatü'r Riyâzi'l-Âliye Adlı Eserinin Işığında Anadolu'da Kadirilik, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2006.
- Çelebi, Asaf Halet, Eşrefoğlu Divanı, Ahmet Halit Kitabevi, İstanbul 1944.
- Çetin, Atilla, "Altıparmakta Seyyid Usûl Dergâhı", (Ed. Mehmet Temelli), Uluslararası Bursa Tasavvuf Kültürü Sempozyumu 4, Bildiriler (ss. 237-268), Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yay., Bursa 2005,
- _____, "İstanbul'daki Tekke, Zaviye ve Hankahlar Hakkında 1199/1784 Tarihli Önemli Bir

- Vesika", Vakıflar Dergisi, Sayı: XIII, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay., İstanbul 1981, 583-590.
- Çobanoğlu, Ahmet Vefa, "Hekimoğlu Ali Paşa Külliyesi", DİA, T.D.V. Yay., İstanbul 1998, XVII, 169-173.
- Dağlı, Ahmet, 19. Y.Y. Adapazarı-Kocaeli Bölgesi Medrese ve Tekke-Zaviyeleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2002.
- Dalgın, Nihat, Eşrefoğlu Rûmî ve Müzekki'n-Nüfûs'unda Bulunan Merfû Hadislerin Tahriri, (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1990.
- ed-Dârimî, Ebu Muhammed b. Abdullah b. Abdurrahman, Sünen, (Tah. Hüseyin Selim Esed ed-Dârânî), Daru'l-Muğni, Suudi Arabistan 1991.
- Demirci, Mehmet, "Hakikat", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1997, VX, 177-179.
- _____, "Nûr-i Muhammedi", Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı: I, İzmir 1983, 239-258.
- ed-Deylemî, Ebû Şücâ Şireveyh, Firdevsü'l-ahbâr, Beyrut 1987.
- Ebû Dâvud, Süleyman b. Eş'as, Sünen, (Tah. Muhammed Muhyiddin Abdulhamid), Mektebetü'l-Asriyye, Beyrut ty.
- Efendioğlu, Süleyman, "Cinânü'l-Cenân'ın Yeni Nüshaları", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, XVI (I), 345-325.
- Eflatun, Muvaffak, "Yüzyıllara Göre Eski Türk Edebiyatı", Eski Türk Edebiyatına Giriş, Akçağ Yay., Ankara 2007.
- Eğri, Sadettin, "İbn Battuta'ya Göre Batı Anadolu'daki Tasavvufî Kurumlar" Bursa'da Düünden Bugüne Tasavvuf Kültürü-III Sempozyumu (14-16 Kasım 2002) Bildiriler (ss. 125-133), Bursa Kültür Sanat Turizm Vakfı Yay., Bursa 2004.
- Eker, Uğur, İznik ve Çevresi Türk Dönemi Mimarisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2007.
- Enfi, Hasan Hulusi Halvetî, Tezkiretül-müteahhirin, XVI-XVIII. Asırlarda İstanbul'un Velileri ve Delileri, (Haz. Mustafa Tatcı-Musa Yıldız), MVT Yay., İstanbul 2007.
- Enis, İbrahim, Mu'cemu'l-vasit, Beyrut ty.
- Ergun, Sadeddin Nüzhet, Türk Müsiki Antolojisi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1942.
- _____, Türk Şâirleri, I-III, Bozkurt Basımevi, İstanbul 1936.
- Erhan, M. Safiyyüddin, "Bursa Eşrefilerinde Köfteli Çorba Ananesi", (Ed. Mehmet Temelli), Uluslar arası Bursa Tasavvuf Kültürü Sempozyumu 4, Bildiriler (ss.229-304), Bursa Kültür Sanat Turizm Vakfı Yay., Bursa 2005,
- _____, "Bursa İznik'te Eşrefzâde Âsitânesi", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler (ss. 131-143), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010
- _____, "Bursa'da Karabaş Dergâhı", (Ed. Nihat Kayabaşı), Uluslararası Bursa Tasavvuf Kültürü Sempozyumu 2, Bildiriler, (ss. 279-285), BKSTV. Yay., Bursa, 2003,
- _____, "Mana Kapısı Fedakârlık Kapısıdır", Keşkül Dergisi, Sayı: XVIII, 2011.
- Erünsal, İsmail, XV-XVI. Asır Bayrâmi-Melâmiliği'nin Kaynaklarından Abdurrahman El-Askerî'nin Mir'âtü'l-İsk'ı, Türk Tarih KurumuYay., Ankara 2003.
- Eşrefî, Mehmed Rif'at, Risâle-i tâciyye, Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmud Efendi Nu: 3263, vr. 17-26.
- Eşrefoğlu Rûmî, Divan, Süleymaniye Kütüphanesi, Nafiz Paşa, Nu: 866.
- _____, ez-Makalât-ı Eşrefoğlu, Süleymaniye Kütüphanesi, Mihrişah Sultan, Nu: 185, 25-26 vr.
- _____, Müzekki'n-nüfûs, (Haz. Abdullah Uçman), İnsan Yay., İstanbul 2007.
- _____, Risâle-i rûhiyâ, Bursa İnebey Kütüphanesi, Genel, Nu: 699, vr. 315-324.
- _____, Tarikatnâme, İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Osman Ergin Yazmaları, Nu: 441. vr. 1-79.

- Eşrefzâde, Ahmed İzzeddin, Divan, Millet Kütüphanesi, Ali Emîri, Manzum, Nu: 296.
- _____, Gülzâr-ı sulehâ ve vefeyât-ı urefâ, Bursa İnebey Yazma Eser Kütüphanesi, Orhan, Nu: 1018/2.
- Evliya Çelebi, Muhammed Zillî b. Derviş, Seyahatnâme, Dersaadet İkdâm Matbaası, İstanbul 1896.
- Eyice, Semavi, "Bertrandon de la Broquiere ve Seyahatnamesi", (Ed. M.Tayyip Gökbilgin), İslam Tetkikleri Enstitüsü Dergisi, IV (I-II) Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1975, 85-125.
- Feyzullah el-Kâdirî, Şecere-i Kâdiriyye, Süleymaniye Kütüphanesi, Giresun Yazmalar, Nu: 073, 98-103 vr.
- Frankl, Viktor Emil, İnsanın Anlam Arayışı, (Çev. Selçuk Budak), Okuyan Us Yay., İstanbul 2010.
- Galitekin, Ahmed Nezih, Osmanlı Kaynaklarına Göre İstanbul İşaret Yay., İstanbul 2003.
- el-Gazzâlî, Ebû Hâmid b. Muhammed, İhyâu' ulûmi'd-dîn, (Ter. Ahmet Serdaroglu), Bedir Yay., İstanbul 1989.
- _____, Ravzatü't-tâlibîn (Tasavvufun Esasları), (Ter. Ramazan Yıldız), Dehliz Yay., İstanbul 2009.
- Gelibolulu, Mustafa Âli Efendi, Kitâbü't-târih-i künhü'l-ahbâr, (Haz. Komisyon), Erciyes Üniverstesi Yay., Kayseri 1997.
- Gökmen, Ertan, "Demirci Kazasındaki Kâdirî Tarikatı'nın Eşrefiyye Koluna Ait Tekkenin Vakfiyesi", Vakıflar Dergisi, Vakıflar Genel Müd. Yay., Sayı: XXIX, 77-86.
- Gölpınarlı, Abdülkâfi, "Eşrefoğlu", Türk Dili Dergisi, XIX (207), Ankara 1968, 390-394.
- _____, Melamilik ve Melamiler, Devlet Matbaası, İstanbul 1931.
- _____, Mevlâna'dan Sonra Mevlevilik, İnkılap Yay., İstanbul 2009.
- _____, Türk Tasavvuf Şiiri Antolojisi, Milliyet Yay., İstanbul 1972.
- _____, Yunus Emre ve Tasavvuf, Remzi Kitabevi, İstanbul 1961.
- Gurlitt, Cornelius, "Die Islamistischen Bauten Von İznik (Nicaea)", Orientalischer Archiv, Sayı: III, Leipzig 1912, 49-60.
- Günay, Ünver, "XV. Yüzyıl Osmanlı Toplumunda Sosyo-Kültürel Yapı, Din ve Değişme", Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: XIV, 2003, 24-48.
- Gündoğdu, Cengiz, Bir Türk Mutasavvıfı Abdülmecid Sivâsî, Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 2000.
- _____, Hacı Bektâş-ı Velî,-Öğretisi ve Takipçileri Hakkında Metodik Yeni Bir Yaklaşım-, Aktif Yay., Ankara 2007.
- _____, Tasavvufta Velâyet Kavramı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1992.
- Gündüz, İrfan Osmanlılarda Devlet-Tekke Münasebetleri, İstanbul 1984.
- Güneş, Mustafa, "İznikli Eşrefoğlu Rûmî'nin Türk Edebiyatı Üzerindeki Etkisi", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler, (ss.256-278), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010.
- _____, Eşrefoğlu Rûmî Hayatı, Eserleri ve Divan'ından Seçmeler, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1998.
- _____, Eşrefoğlu Rûmî ve Divanı, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya 1994.
- Güngör, Erol, "Anadolu'da Türk Birliği ve Tarikatlar", Türk Edebiyatı Dergisi, Sayı: XXVI, 1974, 30-33.
- Gürer, Dilaver, Abdülkâdir Geylânî, Hayatı, Eserleri, Görüşleri, İnsan Yay., İstanbul 2009.
- Hacı İsmailbeyzâde Osman Bey, Mecmû'a-i cevâmî, Kabsar Matbaası, İstanbul 1304/1886.
- el-Hamevî, Yâkut Şihabüddin, Kitâbu Mu'cemu'l-Buldân, Beyrut 1990.
- Hammer, Joseph Freiherr von, Osmanlı Tarihi, (Ter. Zuhuri Danışman), Zuhuri Danışman Yayınevi, İstanbul 1972.
- Harîrîzâde, Mehmed Kemâleddin, Tıbyânu vesâilî'l-hakâik fi beyâni selâsili't terâik, Süleymaniye Kütüphanesi, İbrahim Efendi, Nu: 430.

- Hitti, Philip, Siyasi ve Kültürel İslâm Tarihi, (Çev. Salih Tuğ), Boğaziçi Yay., İstanbul 1980.
- Hocazâde, Ahmed Hilmi, Hadikatü'l-evliyâ, (Haz. Selahattin Hacıoğlu), Beyaz Lale Yay., İstanbul 2007.
- Hökekleli, Hayati, "İbadet", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1999, XIX, 248-252.
- el-Hucvirî, Ali b. Osman Cüllâbî, Keşfu'l-Mahcûb, Hakikat Bigisi, (Haz. Süleyman Uludağ), Der-gâh Yay., İstanbul 1982.
- Hulvî, Mahmud Cemâleddin, Lemezât-ı hulviyye ez-lemeât-ı ulviyye, (Haz. Serhan Tayşi), M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1993.
- Irakî, Ebu'l-Fadl Zeynüddin, el-Muğnî an hamli'l-esfâr fi tahric-i mâ fi ihyâi mine'l-ahbar, Dâru ibn Hazm, Beyrut 2005.
- Işın, Ekrem, "Kâdirilik", DBİA, İstanbul 1994, IV, 375-379.
- İbn Arabî, Muhyiddin, Fütühât-ı mekkiyye, Hayallü'l Mısıryye Yay., Mısır 1975.
- İbn Haldun, Mukaddime, (Ter. Zakir Kadiri Ugan), Milli Eğitim Genlik ve Spor Bakanlığı Yay., İstanbul 1988.
- İbn Mace, Ebu Abdullah Muhammed b. Yezid, Sünen, (Tah. Muhammed Fuad Abdalbaki), Daru'l-İhyâ, Suudi Arabistan ty.
- İbn Manzûr, Ebu'l-Fazl Muhammed b. Mükerrrem b. Ali el-Ensârî, Lisânu'l-Arab, Daru Sadr, Beyrut 1990.
- İnalcık, Halil, "Bursa", Belleten, XXIV (93) Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1960, 45-102.
- _____, "İslam Arazı ve Vergi Sisteminin Teşekkülü ve Osmanlı Devrindeki Şekillerle Mukayesesı", İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, I, Ankara 1959, 1-8.
- İnançer, Ömer Tuğrul, "Kâdirilikte Zikir Usûlü ve Musiki", DBİA, Kültür Bakanlığı-Tarih Vakfı Yay., İstanbul 1994, VIII, 376-379.
- el-İsfehânî, Ragıp, el-müfredât fi garibi'l-Kurân, Daru'l-Marife, Beyrut 2010.
- İsmail Belig, Güldeste-i riyâz-i irfân ve vefeyât-ı dânişverân-ı nâdiredân, Hüdâvendigâr Vilayet Matbaası, Bursa 1302/1884.
- İsmail Hakkı, Emir Buharî, Morali, Eşrefzâde, Emîniye, Mevlevîhâne ve Baba Efendi Kitaplıkları Demirbaş Defteri, İnebey Yazma Eserler Kütüphanesi, Genel, Nu: 5291.
- el-İstanbulî, Yahyâ Âgâh b. Sâlih, Mecmu'atü'z-zarâif sandukatu'l-ma'ârif, Tarikat Kıyafetlerinde Sembolizm, (Ed.Yusuf Özbek), Ocak Yay., İstanbul 2012.
- Kahraman, Nurettin Menâkıb-ı Emir Sultan, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2009.
- Kalfazade, Selda, "Eşrefoğlu Rûmî Camii" DİA, TDV. Yay., İstanbul 1995, XI, 483-484.
- Kam, Ömer Ferit, Vahdet-i Vücûd, DİB. Yay., Ankara 2003.
- Kaplanoglu, Raif, Bursa Yer Adları Ansiklopedisi, Bursa Ticaret Borsası Yay., Bursa 1996.
- Kara, Abdullah, İzzi Divanı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2007.
- Kara, Mustafa - Algar Hamid, "Abdullah-ı İlâhî", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1988, I, 110-112.
- Kara, Mustafa, "Abdülkâdir Necib Efendi ve Mevlidi", (Ed. Mehmet Temelli), Uluslararası Bursa Tasavvuf Kültürü Sempozyumu 4, Bildiriler (ss.269-297), Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yay., Bursa 2005.
- _____, "XIV. ve XV. Yüzyıllarda Osmanlı Toplumunu Besleyen Türkçe Kitaplar", İslami Araştırmalar Dergisi, XII (II), Ankara, 1999, 130-147.
- _____, Bursa'da Tarikatlar ve Tekkeler I-II, Uludağ Yay., Bursa 1990.
- _____, "Eşrefiyye", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1995, XI, 477-479.
- _____, Eşrefoğlu Rûmî, TDV. Yay., Ankara 1995.
- _____, "Eşrefzâde Ahmed Ziyaeddin", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1995, XI, 485-486.
- _____, "Gül Risâlesi", Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, V (V), Bursa, 1993, 11-23.
- _____, Osmanlı'nın Kandili Eşrefoğlu Rûmî, Bilge Yay., İstanbul 2006.
- _____, Türk Tasavvuf Tarihi Araştırmaları, Dergâh Yay., İstanbul 2005.

- Karaalioğlu, Seyit Kemal, Edebiyatımızda Şâir ve Yazarlar, İnkılâp ve Aka Yay., İstanbul 1973.
- _____, Resimli-Motifli Türk Edebiyatı Tarihi, İnkılâp ve Ata Kitabevi, İstanbul 1980.
- Karahan, Abdülkadir, Eski Türk Edebiyatı İncelemeleri, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1980.
- Kâşânî, Abdurrezzak Kemâleddin b. Ebî'l-Ganâim, Mu'cemu ıstılâhâtî's-sûfiyye, Kahire 1992.
- Kâşânî, İzzeddin Mahmud b. Ali, Misbâhu'l-hidâye ve miftâhu'l-kifâye, (Çev. Hakkı Uygur), Kurtuba Yay., İstanbul 2010.
- Katharina, Otto-Dorn, Das Islamische İznik, Berlin 1941.
- Kâtip Çelebi, Hacı Halife Mustafa b. Abdullah, Keşfü'z-zünûn an-esâmî'l-kütüb ve'l-fünûn, (Tsh. Şerafettin Yaltkaya), Kilisli Rifat Bilge, I-II, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., Ankara 1941.
- Kepecioğlu, Kamil, Bursa Kütüğü, I-IV, Bursa İnebey Eski Eser Kütüphanesi, Nu: 1307.
- Keskinkılıç, Esra, Tarikatnâme, Gelenek Yay., İstanbul 2002.
- Kocaturk, Vasi Mahir, Tekke Şiiri Antolojisi, Edebiyat Yay., Ankara, 1968.
- _____, Türk Edebiyatı Tarihi, Edebiyat Yay., Ankara 1970.
- Koyunoğlu, Menduh Turgut, İznik ve Bursa Tarihi, Vilayet Matbaası, Bursa 1935.
- Köç, Ahmet, "XVII. Yüzyılda Mahmud Paşa'nın Rumeli'deki Vakıf İşletmelerinin Mali Durumuna Dair Bazı Gözlemler", 1.Uluslararası Balkan Tarih ve Kültür Kongresi, 10-16 Mayıs 2009 Koso-va-Piriştine, Bildiriler (ss. 25-39), Sakarya Üniversitesi Yay., 2009.
- Köprülü, Fuad, Osmanlı Devletinin Kuruluşu, Türk Tarih KurumuYay., Ankara 1994.
- _____, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, DİB. Yay., Ankara, 1966.
- Köprülü, Orhan, "Tarihi Kaynak Olarak XIV ve XV. Asırlardaki Bazı Türk Menâkıbnâmeleri" (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, İstanbul 1951.
- Kufraî, Kasım, "Abdullah-ı İlâhî ve Kendisinden Sonraki Nakşibendî Muhiti", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, II (III-IV), İstanbul 1948, 129-134.
- _____, "Eşrefiye", İA, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul 1971, IV, 396-397.
- Kuşeyri, Ebû'l-Kâsım Zeynülsılam Abdülkerim b. Hevâzin, Kuşeyri Risâlesi, (Haz. Süleyman Ulu- dağ), Dergah Yay., İstanbul 1981.
- Küçükdağ, Yusuf, Türk Tasavvuf Araştırmaları, Çizgi Kitabevi, Konya 2005.
- Kürkçüoğlu, Kemal Edip, Osman Şems Efendi Divanı'ndan Seçmeler, İstanbul 1996.
- Lamîî Çelebi, Mahmud b. Osmân, Tercüme-i nefehâtü'l-üns, İstanbul 1289 /1872.
- Levent, Agah Sırrı, Ali Şir Nevaî, Hayatı, Sanatı ve Kişiliği, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 1965.
- Mahmud Paşa, Adnî Divanı, (Haz. Bilal Yücel), Akçağ Yay., Ankara 2002.
- Margoliouth, David Samuel, "Kâdiriyye, İA, MEB. Yay., İstanbul, 1971, VI, 50-54.
- Mecdî, Mehmed Efendi, Hadâiku's-şâkâik, (Haz. Abdülkadir Özcan) İstanbul, 1989.
- Mehmed Fahreddin Efendi, Gülzâr-ı irfân fî zübdeti hakâik ve'l beyân, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Şer'iyye, Nu: 1098.
- Mehmed Rif'at Efendi, Nefhatü'r riyâzi'l-âliye, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Şer'iyye, Nu: 1127.
- Mehmed Süreyya, Sicill-i Osmânî, Matbaa-i Amire, İstanbul 1311/1893
- Mehmed Şemseddin, Yadigâr-ı Şemsî I-II, (Haz. Mustafa Kara-Kadir Atlansoy), Uludağ Yay., , Bursa 1997.
- Mengi, Mine, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Akçağ Yay., Ankara 1994.
- Mirgunlu, Ahmed Muhyiddin, Gülzâr-ı Kâdiriyye'den Bir Yaprak, Resimli Kitap Matbaası, İstanbul 1332/1916.
- Muslu, Ramazan, Osmanlı Toplumunda Tasavvuf, İnsan Yay., İstanbul 2004.
- Münâvî, Muhammed Abdür-raûf, Feyzü'l-kadir şerhi'l-camiü's-sağir, Beyrut 1972.
- Müslim b. Haccâc, Ebû'l-Huseyn el-Kuşeyri, Sahihu Müslim, (Tah. Muhammed Fuat Abdulbâki), Dâru İhyâit-Turâsî'l-Arabî, Beyrut ty.
- Müstakimzâde, Sadeddin Süleyman, Şerh-i evrâd-ı Kâdiri, Matbaa-i âmire, İstanbul, 1260/1844.
- _____, Tuhfetü'l-hattatın, (Haz. İbnü'l-Emin Mahmûd Kemal), Devlet Matbaası, İstanbul 1928.

- en-Nesâî, Ebû Abdurrahman Ahmed b. Şuayb, Sünen, (Tah. Abdulfettah Ebu Gudde, Matbua-tu'l-İslamiyye, Halep 1985.
- Ortaylı, İlber, "Osmanlı Toplumunda Yönetici Sınıf Hakkında Kamuoyunun Oluşumuna Bir Örnek; Menâkıb-ı Mahmud Paşa-i Velî", Tahsin Bekir Balta'ya Armağan, Ankara 1974.
- _____, "İstanbul'un Mekânsal Yapısının Tarihsel Evrimine Bir Bakış", Amme İdaresi Dergisi, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yay., X (II), Ankara 1977, 77-97.
- Oymak, Güner, Eşrefoğlu Abdullah, Tarikatnâme (İnceleme, Karşılaştırmalı Metin), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Ünveritesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2000.
- Öcalan, Hasan Basri, "Bursa'da Canlanan Tarih: Karabaş-ı Velî Dergâhı ve Hazîresi", (Ed. Mehmed Temelli), Uluslararası Bursa Tasavvuf Kültürü Sempozyumu 4, Bildiriler (ss. 363-379), Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yay., Bursa 2005.
- _____, "Seyyid Usûl Dergâhı ve Meşayihâ Âit Mezar Taşları", Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XVIII (II), Bursa 2009, 267-283.
- _____, Bursa'da Tasavvuf Kültürü, Gaye Kitabevi, Bursa 2000.
- Ögke, Ahmet, "Bir Tasavvuf Terimi Olarak Ricâlû'l-Gayb", Tasavvuf İlmi ve Akademik Araştırma Dergisi, II (V), 2001, 161-201.
- Öngören, Reşat, "İzzeddin Efendi Eşrefzâde", DİA, TDV. Yay., İstanbul 2001, XXIII, 225-226.
- _____, Osmanlılarda Tasavvuf: Anadolu'da Sufiler, Devlet ve Ulema (XVI. Yüzyıl), İz Yay., İstanbul 2000.
- Özcan, Nuri, "Abdurrâhîm Tîrsî", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1988, I, 293-294.
- Özçelik, Kenan, "Eşrefoğlu Rûmî Yolunda Bir Şâir: Abdurrahîm-i Tîrsî", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler (ss.310-317), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010
- Özdemir, Ahmet, Hacı Bayram-ı Velî ve Eşrefoğlu Rumi, Toker Yay., İstanbul 2002.
- Özer, Murat, "Ne Sihirdir ne Keramet, "Köfteli Çorba" da Marifet" Chronicle Dergisi, sayı: 15, 2009, 25-27.
- Özkan, Ahmet, Abdullah-ı İlâhî'nin Esrârname Adlı Eseri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2006.
- Özmen, Vildan, Abdurrahîm-i Tîrsî Divanı (İnceleme-Metin-Düz Yazıya Çeviri), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli 2007.
- Öztürk, Ali "Metinler Arası ilişkiler Çerçevesinde Eşrefoğlu'nun Şiirlerinde Yunus Emre Tesiri", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler (ss.243-255), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010,
- Öztürk, Hakkı, "Erdek Baba Tekkesi", DBİA, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yay., İstanbul, 1995,VIII.
- Öztürk, Yaşar Nuri, Kuşadalı İbrahim Halvetî, Hayatı, Düşünceleri, Mektupları, Fatih Yay., İstanbul 1982.
- Parmaksızoğlu İsmet, "Eşrefoğlu" Türk Ansiklopedisi, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., Ankara 1968, XV.
- Pazan, İbrahim, Padişah Anneleri, Babıali Kültür Yayıncılığı Yay., İstanbul 2007.
- Pekolcay Necla - Uçman Abdullah, "Eşrefoğlu Rumi", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1995, XI, 480-482.
- Pekolcay, Necla, İslâmî Türk Edebiyatı, Kitabevi Yay., İstanbul 1996.
- Rado, Şevket, Türk Hattatları, İstanbul, ty.
- Revnakoğlu, Cemaleddin Server, Kâdirihâne Tarihçesi ve Önemli Bilginler, Süleymaniye Kütüphanesi, Revnakoğlu, Nu: 0183.
- _____, Şevket Gavsî Merhum, Kâdirilik Notları, Süleymaniye Kütüphanesi, Revnakoğlu, Nu: 0176.
- Ross, E. Dunn, İbn Battuta'nın Dünyası, (Ter. Yeşim Sezdirmez), Klasik Yay., İstanbul 2004.
- Sarı Abdullah b. Mehmed, Semerâtü'l-fuâd fî'l-mebde-i ve'l-meâd, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1288/1872.

- Sarıkaya, Meliha Y. "Eşrefoğlu'na İsnad Edilen Bazı Eserler ve Sırr-ı Tâhâ Şerhi", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler (ss. 144-152), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010.
- Sayan, Ferda, Kültür ve Edebiyatımızda İznik ve İznikli Şâirler, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya 2007.
- Schimmel, Annemarie, İslamın Mistik Boyutları, (Çev. Ergun Kocabıyık), Kabalcı Yay., İstanbul 2001.
- Sevim, Sezai, "Osmanlı Kuruluş Devri Kaynakları ve Dervişler", (Ed. Mehmet Temelli), Bursa'da Düünden Bugüne Tasavvuf Kültürü Sempozyumu 2, Bildiriler, Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yay., Bursa 2003.
- Seyyid Ali Sirri, Tuhfe-i Rûmî, (Çev. Mustafa S. Kaçalin), Asitâne Yay., İstanbul 1992.
- Sinanoglu, Mustafa, "İbâdet", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1999, XIX, 233-235.
- Stavrides, Theoharis, The Sultan of Vezirs: The Life and Times of the Ottoman Grand Vezir Mahmud Pasha Angelović (1453-1474), Boston 2001.
- es-Sühreverdi, Ebû Hafs Şihâbüddin Ömer, Avârifü'l-meârif, (Haz. H. Kâmil Yılmaz-İrfan Gündüz), Erkam Yay., İstanbul 1989.
- es-Sülemî, Ebû Abdî'r-Rahmân Muhammed, Tasavvufun Ana İlkeleri, (Nşr. Süleyman Ateş), Ankara Üniversitesi Yay., Ankara 1981.
- Şahin, Hanifi, İlhanlılar Döneminde Şiilik, Ötüken Yay., İstanbul 2010.
- Şeker, Mehmet, "Yunus Emre Divanına Göre XIV. yüzyılda Anadolu'da Sosyal Hayat", Diyanet İlmi Dergi, VII (II), 1992, 73-93.
- Şemseddin Sami, Kâmûsü'l-â'lâm, İstanbul 1889.
- Şentürk, Ahmet Atilla - Kartal Ahmet, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Dergah Yay., İstanbul 2005.
- Şeyh Ahmed b. Eşref, Fütüvvetnâme, (Haz. Orhan Bilgin), İstanbul 1992.
- Şeyh Nâci, Evrâd-ı şerife-i Kâdiriyye, Mahmud Bey Matbaası, İstanbul 1326 /1908.
- Şimşek, Muhittin, Ahilik, TKY ve Tarihteki Bir Uygulaması, Hayat Yay., İstanbul 2002.
- Tabibzâde Mehmed Şükrî Efendi, Sisilenâme-i Süfiyye, Üsküdar Selimağa Kütüphanesi, Aziz Mahmud Hüdayî, Nu: 1098.
- Tâib, Hasan, Mir'ât-ı Bursa, Hüdâvendigâr Matbaası, Bursa 1323/1905.
- Tanman, Baha, "Abdal Yakub Tekkesi", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1988, I, 66.
- _____, "Kadirihane Tekkesi", DBİA, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yay., İstanbul 1991, V.
- _____, İstanbul Tekkelerinin Mimari ve Süsleme Özellikleri Tipoloji Denemeleri, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1990.
- Taşköprülüzâde Ahmed İsamuddin, Eş-Şakâiku'n-nu'mâniyye, (Ter. Muharrem Tan), İz Yay., İstanbul 2007.
- Tehânevî Muhammed b. A'la b. Ali el-Fârûkî, Keşşafu istilahatî'l-fünûn I-III, Kahraman Yay., İstanbul 1984.
- Tek, Abdürrezzak, "Bursa'da Kâdiri Tekkeleri", Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Bursa 2010, XIX (I), 143-182.
- Tekâyâ ve Zevâyâ, İstanbul Şehremaneti İstatistik Şubesi Yay., İstanbul 1330/1911.
- Tennûrizâde, Mustafa Sun'ullâh, Hediye-tü'l-fukarâ, Mili Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 3480/2.
- Theoharis, Stavrides, The Sultan of Vezirs: The Life and Times of the Ottoman Grand Vezir Mahmud Pasha Angelović (1453-1474), Boston 2001.
- et-Tirmîzî, Ebû İsâ Muhammed b. İsâ, Sünen, (Tah. Ahmed Muhammed Şakir), Daru'l-Mektebe, Mısır 1975.
- Tolasa, Harun, Ahmed Paşa'nın Şiir Dünyası, Akçağ Yay, Ankara 2001.
- Tosun, Necdet, "Tasavvuf Kültüründe Tekke Yemekleri", Tasavvuf Dergisi, Sayı: XII, 2004, 123-135.
- Tuman, Mehmed Nail, Tuhfe-i Nâilî, (Haz. Cemal Kurnaz-Mustafa Tatçı), Bizim Büro Yay., Ankara 2001.
- Turan, Osman, Selçuklular Zamanında Türkiye, Turan Neşriyat, İstanbul 1971.
- Türer, Osman, Ana Hatlarıyla Tasavvuf Tarihi, Seha Neşriyat, İstanbul 1998.

- Türkiye'de Vakıf Abideler ve Eski Eserler, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay., Ankara 1986.
- Uçman, Abdullah, "Eşrefoğlu Rûmî-Hayatı ve Muhtı", (Ed. Bilal Kemikli), İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler (ss. 65-74), İznik Belediyesi Yay., Bursa 2010.
- _____, "Müzekkî'n-Nüfûs", DİA, TDV. Yay., İstanbul 2006, XXXII.
- Ulucay M. Çağatay, Padişahların Kadınları ve Kızları, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara, 1992.
- Uludağ, Hümeysra, "Kâdiriyye Tarikatı'nda Sembolik Öğeler, Keşkül Dergisi, Sayı: XVIII, İstanbul 2011, 73-80.
- Uludağ, Süleyman, "Abdal Mehmed", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1988, I, 63.
- _____, "Abdülkâdir-i Geylânî", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1988, I, 234-239.
- _____, "Dünya", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1994, X, 22-25.
- _____, "Fakr", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1995, XII, 132-134.
- _____, "Halvet", DİA, TDV. Yay., İstanbul, 1997, XV, 386-387.
- _____, "İbadet", DİA, TDV. Yay., İstanbul 1999, XIX, 247-248.
- _____, İslam'da Mürşid ve İrşad Faaliyetleri, İrfan Yay., İstanbul, 1975.
- _____, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, Marifet Yay., İstanbul 1991.
- Unan, Fahri, "Medreseler ve Osmanlı Merkezi Yönetimi", Koomduk İlimler Jurnalı / Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: IX, Manas Üniversitesi Yay., Bışkek 2004.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1972.
- Ülgener, Ali Saim, "İznik'te Türk Eserleri", Vakıflar Dergisi, Sayı: I, Ankara 1938, 53-69.
- Ülgener, F. Sabri, İktisadi İnhitat Tarihimizin Ahlak ve Zihniyet Meseleleri, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1951.
- Ülken Himi Ziya, İslâm Düşüncesi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1946.
- _____, Türk Tefekkürü Tarihi, Matbaa-i Ebuzziya, İstanbul 1934.
- Ünver, Ahmet Süheyl, Fatih Devri İlim, Sanat ve İçtimai Tekâmül Hamlelerine Umumi Nazar, Halk Basımevi, İstanbul 1953.
- Üşenmez, Emek, "Eşrefoğlu Rûmî'nin Divanında Eski Türkçe İzleri" Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, Sayı: II, 162-170.
- Vassâf, Osmanzâde Hüseyin Sefine-i evliyâ-i ebrâr şerh-i esmâr-ı esrâr, Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar, Nu: 2305-2309.
- _____, Sefine-i Evliyâ, (Haz. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz), Kitabevi Yay. İstanbul 2006.
- Vicdânî, Ebû Rıdvan M. Sâdık Tomâr-ı turuk-ı âliyye (Kâdiriyye), Dâru'l-Hilâfeti'l-Âliyye Matbaa-i Amire, İstanbul 1338/1340.
- Witter, Paul, Menteşe Beyliği, 13-15. Asırda Garbî Küçük Asya Tarihine Ait Tetkik, (Çev. Osman Şerif Gökyay), Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1986.
- Yavuz Yusuf Şevki, "İlham", DİA, TDV. Yay., İstanbul 2001, XXII.
- Yeşilzâde, Mehmed Sâlih, Rehber-i tekâya, İstanbul 1919.
- Yılmaz, Adile Eşrefoğlu Divanı (İnceleme), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1993.
- Yılmaz, Hasan Kâmil, Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar, Ensar Neşriyat, İstanbul 1994.
- _____, Aziz Mahmûd Hüdâyî ve Celvetiyye Tarikatı, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Yay., İstanbul 1980.
- Yılmaz, Necdet, Osmanlı Toplumunda Tasavvuf, Sufiler, Devlet, Ulema, OSAV Yay., İstanbul 2001.
- Yücer, Hür Mahmud, "Tarikat Gelenğinde Salavât-ı Şerife ve Müstakimzâde'nin Şerh-i Evrâd-ı Kâdirî adlı Eseri", Tasavvuf İlmi ve Akademik Araştırma Dergisi, Sayı: XV, 2005, 253-288.
- _____, Osmanlı Toplumunda Tasavvuf (19. Yüzyıl), İnsan Yay. İstanbul 2004.
- Yüksel, Hasan Avni, Türk-İslam Tasavvuf Gelenğinde Rüya, MEB Yay., Ankara 1996.
- Zâkir Şükrü Efendi, Mecmu'a-i tekâya, (Haz. M. Serhan Tayşi-Klaus Schwarz), Berlin 1980.